

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2021/613
Toplantı Tarihi/Sayısı : 14.9.2021/159
Karar Numarası : 2021/236
Başvuran : ... Sendikası
Başvuran Vekili : --

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. ... Sendikası tarafından başvuran adına yapılan başvuru, başvuranın engelliliği sebebiyle idari izinli olması gerekirken izin talebinin çalıştığı hastane tarafından değerlendirilmemesine ilişkindir.

II. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

2. Başvuru dilekçesi ve eklerinde yer alan bilgi ve belgeler çerçevesinde; ... Sendikası üyelerinden olan ...'nın ... Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesinde %100 engeli ile engelli kadrosunda veri hazırlama ve kontrol işletmeni olarak görev yaptığı,

3. Cumhurbaşkanlığının 14 Nisan 2021 tarih ve 31454 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2021/8 sayılı Genelgesi ile Covid-19 pandemisi nedeniyle kamu kurumlarında engelli kadrosunda çalışanların idari izinli sayılmaları talimatı verildiği,

4. ...'nın mezkur Genelge uyarınca çalıştığı Kuruma 19.04.2021 tarihinde başvuruda bulunarak idari izinli sayılmayı talep etmesine rağmen Başhekimliğin bu talebe cevap dahi vermediği,

5. Bunun üzerine Sendika tarafından ilgili Başhekimliğe yazı yazıldığı, durumun aciliyetinin anlatılarak Cumhurbaşkanlığı Genelgesi gereği işlemlerin yapılmasının talep edildiği, ancak Başhekimliğin taleplere yine cevap vermediği iddia edilmektedir.

6. ... Sendikası tarafından ayrıca; ...'nin engelli olması nedeniyle idari izinli sayılması gerekirken bu izni vermediği, ısrarlı taleplere kayıtsız kaldığı ve üyelerinin haklarını ihlal ettiği iddia edilen ... Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi Başhekimi Prof. Dr. ... hakkında gerekli inceleme ve soruşturma yapılması,

7. Adı geçen in eylemlerinin aynı zamanda TCK'nın 257'nci maddesini ihlal ettiği gerekçesiyle ilgili hakkında ... Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması, 6701 sayılı Kanun'un 25'inci maddesi gereğince idari yaptırım uygulanması ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun disiplin hükümlerinin uygulanması için ... Üniversitesi Rektörlüğüne disiplin suçu duyurusunda bulunulması talep edilmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesine göre: "(1) Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir.”

5. 6701 sayılı Kanun’un “Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı” başlıklı 3’üncü maddesine göre: “(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.”

6. 6701 sayılı Kanun’un 17’nci maddesine göre: “(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.(...) (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

7. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Başvuru Hakkı” başlıklı 30’uncu maddesine göre: “ (1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişilerinin, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen her gerçek veya tüzel kişi, ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiası ile Kuruma başvurma hakkına sahiptir. (2) Başvuru hakkının etkin bir şekilde kullanılmasına hiçbir surette engel olunamaz.”

8. Mezkur Yönetmelik’in “Başvurunun kanuni temsilci veya vekil aracılığıyla yapılması” başlıklı 37’nci maddesine göre: “(1) Başvurular, kanunî temsilci veya vekil tarafından da yapılabilir. Kanunî temsilci veya vekil aracılığıyla yapılan başvurularda temsile veya vekâlete dair geçerli bir yetki belgesinin sunulması zorunludur.”

9. Mezkur Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesine göre: “ (1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, b) Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir başvuruyla sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, c) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, ç) Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, d) Kuruma başvurmadan önce Kanuna aykırı olduğu iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin ilgili taraftan talep edilip edilmediği, e) Belli bir konuyu içerip içermediği, f) Başvuruda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı yönlerinden incelenir. (2) Başvurucusu birden fazla olan başvurularda, incelenebilirlik koşulları her başvurucu yönünden ayrı ele alınır.”

10. Mezkur Yönetmelik’in 49’uncu maddesinin altıncı fıkrasına göre: “Ön inceleme şartlarının bulunmadığının sonradan anlaşılması hâlinde de incelenemezlik, gerekçeli kabul edilmezlik veya

gönderme kararı verilir.”

11. Mezkur Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmez kararı" kenar başlıklı 67'nci maddesi: "*(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.*" şeklindedir.

IV. ÖN İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

13. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun başvurulara ilişkin görevi 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; "*(f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karar bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*"; "*(g) ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*"; "*(i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" şeklinde yer almaktadır.

14. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci fıkrası ile Kanunun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 30'uncu maddesinin birinci fıkrası gereğince Kuruma bireysel başvuruda bulunma hakkı ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan gerçek ve tüzel kişilere aittir. Mezkur Yönetmelik'in 37'nci maddesinde ise, kanuni temsilci veya vekil aracılığıyla yapılan başvurularda bulunması gereken bilgiler ayrıca sayılmıştır. Kanuni temsilci veya vekil aracılığıyla yapılan başvurularda temsile ve vekaletle dair geçerli bir yetki belgesinin sunulması gerekmektedir.

15. Bu çerçevede, ... Sendikası tarafından Kurumumuza sunulan başvuru dilekçesinin, ihlalden doğrudan zarar gören kişilerin Kuruma başvuru yapabileceğini düzenleyen 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesi ile Yönetmelik'in 30'uncu maddesi gereğince aranan ehliyet kriterini taşımadığı; keza başvuru dilekçesinde Yönetmelik hükümleri uyarınca kanuni temsilci veya vekil aracılığıyla yapılan başvurularda bulunması gereken bilgilere de yer verilmediği; dolayısıyla söz konusu dilekçenin "ön inceleme koşullarını" taşımadığı ve kabul edilmez olduğu değerlendirilmiştir.

V.KARAR

Açıklanan mevzuat ve gerekçeler çerçevesinde;

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı

yoluna başvurulabileceğine,

14.09.2021 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

Alişan TIRYAKI
II. Başkan

Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

Av. Harun MERTOĞLU
Kurul Üyesi

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

Muhammet Ecevit CARTI
Kurul Üyesi

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Ünal SADE
Kurul Üyesi

Zennure BER
Kurul Üyesi